

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий механічний інститут

02-01-134S

СИЛАБУС	ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ І ПАТЕНТОЗНАВСТВО	
SYLLABUS	INTELLECTUAL PROPERTY AND PATENT SCIENCE	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	OK 28	
Освітній рівень Level of Education	Бакалаврський (перший) Bachelor`s (first)	
Галузь знань Field of Knowledge	13	Механічна інженерія Mechanical engineering
Спеціальність Field of Study	133	Галузеве машинобудування Industry engineering
Освітня програма Degree Programme	Створення та експлуатація машин і обладнання Creation and operation of machines and equipment	

Силабус навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність та патентознавство» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Створення та експлуатація машин і обладнання» спеціальності 133 «Галузеве машинобудування». Рівне. НУВГП. 2025. 11стор.

ОП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/30609/>

Розробник силабусу: Кравець С.В., д.т.н., професор кафедри будівельних, дорожніх та меліоративних машин

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 5 від “12” листопада 2024 року

В. о. завідувача кафедри: Тхорук Євгеній Іванович, к.т.н., доцент.

Керівник (гарант) ОП: Тхорук Євгеній Іванович, к.т.н., доцент, в. о. завідувача кафедри будівельних, дорожніх та меліоративних машин.

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ
Протокол № 3 від “19” листопада 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: Марчук Микола Михайлович, к.т.н, професор.

Попередня версія силабусу 02-01-13S

© С.В. Кравець, 2025

© НУВГП, 2025

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
«Інтелектуальна власність і патентознавство»	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітня програма	Створення та експлуатація машин і обладнання
Спеціальність	133 "Галузеве машинобудування"
Рік навчання, семестр	2 рік, 4 семестр
Кількість кредитів	3
Лекції:	16 годин
Практичні заняття:	14 годин
Лабораторні заняття:	–
Самостійна робота:	60 годин
Курсова робота:	–
Форма навчання	Денна
Форма підсумкового контролю	Залік
Мова викладання	Українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА (ІВ)	
Лектор	Кравець Святослав Володимирович , д.т.н., професор кафедри будівельних, дорожніх та меліоративних машин.
	
Вікіситет	http://wihi.nuwm.edu.ua/index.php/КравецьС.В.
ORCID	http://orcid.org/ID0000-0003-4063-1942
Як комунікувати	e-mail: s.v.kravets@nuwm.edu.ua Тел. 097-289-15-89
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ	
Мета та завдання	

Необхідною складовою частиною підготовки фахівців у галузі машинобудування є вивчення та знання методів пошуку нових технічних рішень, об'єктів прав промислової власності, оформлення прав на ці об'єкти та їх захист. Сучасний грамотний випускник вузу повинен володіти певними знаннями в області винахідницької діяльності. Відсутність цих знань у інженера або наукового співробітника приводить до значного зниження ефективності їх праці. Отже є необхідність у підвищенні патентних знань здобувачів.

Мета курсу полягає у формуванні знань про об'єкти інтелектуальної власності, оформлення та захист прав на об'єкти промислової власності.

Завдання:

- ознайомитись із основними правилами патентування об'єктів промислової власності;
- ознайомитись із структурою патентів та їх окремих частин;
- ознайомитись із правилами оформлення патентів на винахід та корисну модель.

Знати:

- принципи та методу оформлення прав на нове технічне рішення;

Вміти:

- самостійно виконувати пошук нового технічного рішення поставленої задачі;
- самостійно оформлювати патент на винахід чи корисну модель.

Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів

<https://exam.nuwm.edu.ua/enrol/index.php?id=254>

Передумови вивчення*

(місце освітнього компоненту в структурно-логічній схемі)

Передумови вивчення освітнього компоненту забезпечують такі навчальні дисципліни: «Історія інженерної діяльності та машинобудування»

Компетентності

ІК. Здатність особи розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК10. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.

ФК8. Здатність реалізовувати творчий та інноваційний потенціал у проектних розробках в сфері галузевого машинобудування.

ФК9. Здатність здійснювати комерційну та економічну діяльність у сфері галузевого машинобудування.

ФК11. Здатність реалізовувати методики розрахунків конструктивних параметрів робочого обладнання машин на основі критично – глибинного різання ґрунтів.

Програмні результати навчання (ПРН). Результати навчання (РН)*

РН-4. Здійснювати інженерні розрахунки для вирішення складних задач і практичних проблем у галузевому машинобудуванні.

РН-5. Аналізувати інженерні об'єкти, процеси та методи.

РН-6. Відшуковувати потрібну наукову і технічну інформацію в доступних джерелах, зокрема, іноземною мовою, аналізувати і оцінювати її.

РН-8. Розуміти відповідні методи та мати навички конструювання типових вузлів та механізмів відповідно до поставленого завдання.

РН-15. Розуміти і знати принципи створення конструкції землерийно-ярусних робочих органів машин на основі процесів їх взаємодії з робочим середовищем.

Структура та зміст освітнього компонента

Змістовий модуль 1. Патентознавство.

Тема 1. Система інтелектуальної власності. Вступ, Поняття про об'єкти інтелектуальної власності. Історія і еволюція інтелектуальної власності. Нормативно-правові акти інтелектуальної власності.

Тема 2. Об'єкти права промислової власності. Поняття, ознаки та умови правової охорони винаходу, корисної моделі, промислового зразка.

Тема 3. Оформлення прав на об'єкти промислової власності. Етапи оформлення прав. Заява. Опис. Формула винаходу. Реферат. Експертиза заявки.

Тема 4. Патентний пошук. Мета пошуку. Стратегія пошуку. Джерела пошуку.

Змістовий модуль 2. Інтелектуальна власність.

Тема 5. Суб'єкти і права авторів винаходів, корисних моделей і промислових зразків. Автори. Патентовласники. Патентне відомство. Апеляційна палата. Патентні повірені. Права авторів. Обов'язки патентовласників.

Порушення та захист прав.

Тема 6. Право інтелектуальної власності на наукове відкриття. Поняття і правові ознаки наукового відкриття. Об'єкти наукового відкриття.

Оформлення прав і право інтелектуальної власності на наукове відкриття.

Тема 7. Право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію. Поняття та ознаки раціоналізаторської пропозиції. Оформлення прав і право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію.

Тема 8. Міжнародні договори з інтелектуальної власності. Паризька конвенція про охорону промислової власності. Договір про патентну кооперацію (РСТ). Гаазька угода про міжнародне депонування промислових зразків. Угода про торгівельні аспекти прав інтелектуальної власності («TRIPS»).

Тематичний план та розподіл навчального часу

Назви тем змістових модулів	К-сть годин				
	Денна форма				
	Всього	Лекції	Практ.	Лабор.	С. р.
Модуль 1. Патентознавство					
Змістовий модуль 1. Патентознавство					
Тема 1. Система інтелектуальної власності	6	2	-	-	4
Тема 2. Об'єкти права промислової власності (винаходи, корисні моделі, промислові зразки)	10	2	-	-	8
Тема 3. Оформлення прав на об'єкти промислової власності	20	2	10	-	8
Тема 4. Патентний пошук	12	2	2	-	8
Разом за змістовним модулем 1	48	8	12	-	28
Модуль 2. Інтелектуальна власність					
Змістовий модуль 2. Право інтелектуальної власності					
Тема 5. Суб'єкти права промислової власності і їх права	12	2	-	-	10
Тема 6. Право інтелектуальної власності на наукове відкриття	8	2	-	-	6
Тема 7. Право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію	12	2	2	-	8
Тема 8. Міжнародні договори з інтелектуальної власності	10	2	-	-	8
Разом за змістовним модулем 2	42	8	2	-	32
Всього годин	90	16	14	-	60
Тематика практичних занять					

№	Тема заняття	К-ть год.	Бали
		денна форма	
1	Структура опису патенту	2	2
2	Розробка нового ТР	2	2
3	Формула винаходу	2	4
4	Опис винаходу	2	4
5	Заява. Реферат	2	2
6	Патентний пошук	2	2
7	Оформлення раціоналізаторської пропозиції	2	2
Всього		14	18

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

1) підготовка до аудиторних занять – 0,5 год./ 1 год. ауд. занять 15 год.;

2) підготовка до контрольних заходів – 6 год./ 1 ЄКТС – 18 год.;

Опрацювання окремих тем програми або їх частин, які не розглядаються на аудиторних заняттях – 27 год. $(90-0,5 \cdot 30-6 \cdot 3-30)=27$

Завдання для самостійної роботи

№	Назва теми	К-сть год.	Бали
1	Законодавство України у сфері інтелектуальної власності. К. : Парламентське видання, 2013.с. 9... 85 ^[3]	12	10
2	Індивідуальна робота студента із аналізу стану окремого питання	15	10
Всього		7	20

Форми та методи навчання

Для досягнення поставлених мети та завдань освітнього компоненту використовуються аудиторні лекції, практичні заняття та самостійна робота студентів. На лекційних заняттях використовується мультимедійне, проекційне обладнання та інформаційно-комунікаційні системи. На практичних заняттях використовуються методи інтенсифікації творчого пошуку нових технічних рішень (мозковий штурм, метод контрольних питань та інші)

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Мультимедійне обладнання, інформаційно-комунікаційні системи

Порядок оцінювання програмних результатів навчання/результатів навчання

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються такі методи контролю знань: поточне комп'ютерне тестування в балах після вивчення кожного змістового модуля; оцінювання виконання в балах практичних робіт і самостійної роботи; підсумковий залік. Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти приведено на сайті <http://ep3.nuwm.edu.ua/25889/>

Розподіл балів по темах і видах робіт

Відвідування та конспектування лекцій				Відвідування, виконання та здача практичних робіт		Законодавство України чи IPC	СРС з представленням конспекту	Тестування		Сума балів
ЗМ1		ЗМ2		Т	Б			ЗМ	Б	
Т	Б	Т	Б			Т	Б			Законодавство України у сфері інтелектуальної власності [3]
T1	2	T5	2	T3	14	2	20			
T2	4	T6	2	T4	2	Σ	40			
T3	4	T7	4	T7	2	Індивідуальна робота студента по вивченню стану окремого питання	10			
T4	2	T8	2	Σ	18					
Σ	12	Σ	10					Σ	20	

T – тема; Б – бали; ЗМ – змістовий модуль.

Рекомендована література (основна, допоміжна)

ОСНОВНА

1. Підпригара О.А., Бутнік О.А., Дроб'язко В.С. та ін. Право інтелектуальної власності: академічний курс. Підручник для студентів ВНЗ / за ред. О.А. Підпригари. – К.: Концерн «Видавничий дім» ІнЮре, 2004. – 272 с.

2. Дроб'язко В.С., Дроб'язко Р.В. Право інтелектуальної власності. Навчальний посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 512 с.

3. Законодавство України у сфері інтелектуальної власності. – К.: Парламенське видання, 2013. – 704 с. (с. 9–85)

4. Закон України «Про внесення змін до закону України про охорону прав на винаходи і корисні моделі» № 1771-III від 01.06.2000 р.

5 Закон України «Про охорону прав на промислові зразки» № 3688-XII від 15.12.1993 р.

6. Кравець С.В. Методичні вказівки 02-01-514М до виконання практичних робіт (оформлення матеріалів заявки на винахід) з навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність та патентознавство» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Підйомно-транспортні, дорожні, будівельні, меліоративні машини і обладнання» спеціальності 133 «Галузеве машинобудування» / С.В. Кравець. – 2021. URL: <https://ep3.nuwm.edu.ua/20517/1/02-01-514%D0%9C.pdf>

7. Кравець С.В., Форсюк С.Л. Методичні вказівки 02-01-521М до виконання практичної роботи (оформлення матеріалів заявки на винахід, додатки до методичних вказівок 02-01-514М) з навчальної дисципліни «Інтелектуальна власність та патентознавство» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Створення та експлуатація машин і обладнання» спеціальності 133 «Галузеве машинобудування» денної та заочної форм навчання / С.В. Кравець, С.Л. Форсюк. – 2022.

URL: <https://ep3.nuwm.edu.ua/23649/1/02-01-521M.pdf>

ДОПОМІЖНА

8. Основи інтелектуальної власності. – К.: Юридичне видавництво «Ін Юре», 1999. – 578 с.

9. Інтелектуальна власність в Україні: правові основи і практика. У 4 томах / під ред. А.Д. Святоцького. – Т. 1. Введення в інтелектуальну власність. – Т. 2. Авторське право і суміжні права. – 476 с. – Т. 3. Промислова власність. – 666 с. – Т. 4. Оцінка інтелектуальної власності. Бухгалтерський облік.

10. Правила складання та подання заявки на винахід та заявки на корисну модель. – Рівне: ЦНТЕІ, 2004. – 48 с.

11. Нормативні документи з питань винахідництва і раціоналізаторства. – К.: УкрІНТЕІ, 2000. – 57 с.

12. Окремі економічні та періодичні аспекти інтелектуальної власності. – Рівне: ЦНТЕІ, 2005. – 57 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

13. Держдепартамент інтелектуальної власності і МОН України. – Режим доступу: www.sdip.gov.ua.

14. ДП Український інститут промислової власності. – Режим доступу: www.ukrpatent.org.ua.

15. Інститут інтелектуальної власності і права. – Режим доступу: www.iipl.ukrpatent.org.ua.

16. Українське агентство з авторських та суміжних прав. – Режим доступу: www.uacit.kiev.ua.

17. Український центр з інноватики та патентно-інформаційних послуг. – Режим доступу: www.ip-centr.kiev.ua.

Поєднання навчання та досліджень* (за потреби)

Студенти в процесі навчання проводять патентні дослідження на новизну технічних рішень, в тому числі власних ідей, які в подальшому реалізуються у вигляді нових технічних рішень в бакалаврських роботах.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Здатність логічно думати та обґрунтовувати свою позицію, власної думки щодо прийнятого рішення, здатність організувати творчий колектив, бути його «лідером» та вести за собою колектив.

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/30369/>.

Перездача модульних контролів здійснюється згідно <https://ep3.nuwm.edu.ua/25889/>.

Оголошено стосовно дедлайнів здачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <http://exam.nuwm.edu.ua/>.

Неформальна та інформальна освіта (за потреби)

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно положення <https://ep3.nuwm.edu.ua/25889/>.

На платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших подібних можна самостійно опанувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої компоненти та перевірялись в підсумковому оцінюванні

Правила академічної доброчесності

Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, порядок здачі курсових робіт, кодекс честі студентів, документи НАЗЯВО стосовно доброчесності) наведені на сторінці сайту НУВГП - ЯКІСТЬ ОСВІТИ <http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>

Проводиться перевірка всіх курсових проектів, бакалаврських і магістерських робіт на плагіат у сервісі навчальної платформи MOODLE у системі Strike Plagiarism

За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, студент позбавляється подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість.

Вимоги до відвідування

Не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

При об'єктивних причинах пропуску занять, необхідно самостійно відпрацювати пропущений матеріал і захистити його.

Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП. <http://ep3.nuwm.edu.ua/25072>

Автор
Професор КБДММ

Святослав КРАВЕЦЬ

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №209
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100